

DINÀMIQUES URBANÍSTIQUES

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE 2015

OBSERVATORI
del **TERRITORI**

DIRECCIÓ GENERAL D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME

febrer 2016

■ Nota metodològica

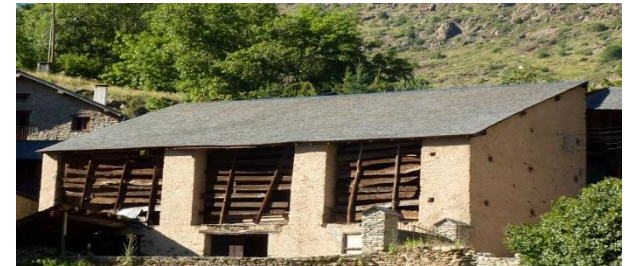
L'objectiu d'aquest treball és conèixer les dinàmiques edificatòries que es donen en el sòl no urbanitzable, en els diferents àmbits territorials de Catalunya

Per tal de fer aquesta anàlisi s'ha utilitzat la informació disponible de l'aplicació Gestió d'expedients d'urbanisme (en endavant GEU). S'han analitzat els expedients recollits en a alguna d'aquestes categories:

- 046 - Tràmit art 44 Reglament Gestió urbanística
- 347 - Actuacions específiques interès públic
- 348 - Activitats rústiques superació llindars
- 349 - Activitats rústiques amb habitatge
- 350 - Habitatges vinculats a activitat rústica
- 351 - Obertura o recuperació de camins
- 352 - Estació de carburants
- 353 - Actuacions espais vulnerables
- 354 - Reconstrucció o rehabilitació de masies
- 355 - Explotació de recursos naturals
- 356 - Ampliacions d'edificacions i activitats

També s'han utilitzat les dades gràfiques procedents de l'aplicació Edipol, inclosa en el Mapa Urbanístic de Catalunya que conté la localització en el territori de les finques que són objecte d'una petició que determina l'inici d'un expedient d'autorització en sòl no urbanitzable.

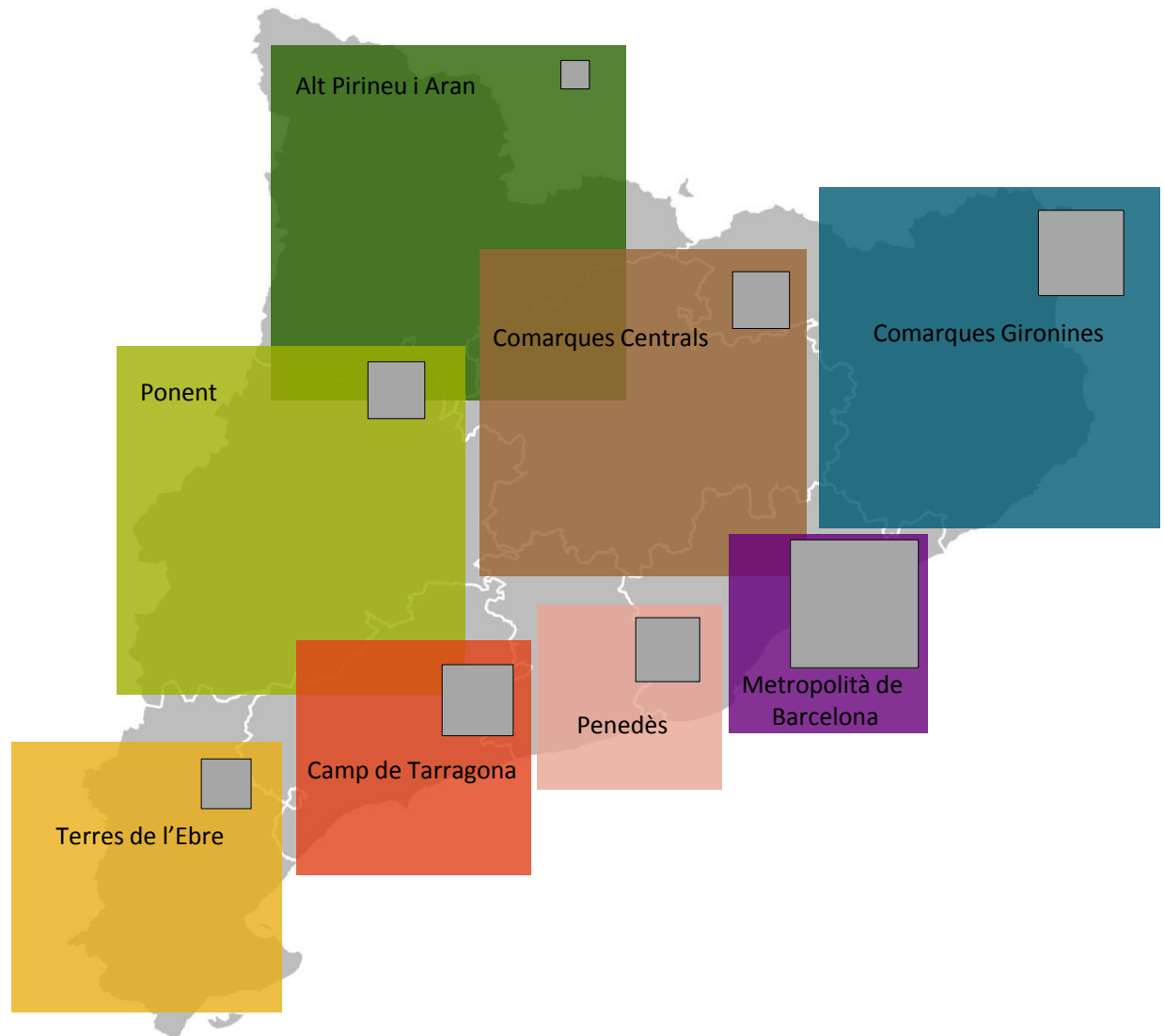
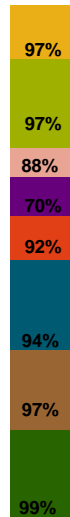
El treball consta de dos parts, la primera s'han analitzat les dades a nivell de decenni (2006-2015) i la segona s'han analitzat els expedients de sòl no urbanitzable oberts durant l'any 2015.

■ Dimensió de sòl no urbanitzable

Els àmbits funcionals en que es divideix Catalunya d'acord amb el Pla Territorial General de Catalunya, no tenen la mateixa extensió superficial. A grans trets n'hi ha quatre de grans, l'Alt Pirineu i Aran, Ponent (Terres de Lleida), les Comarques Centrals i les Gironines, i quatre de petits: l'Àmbit Metropolità de Barcelona, el Camp de Tarragona, el Penedès i les Terres de l'Ebre. I que aproximadament el territori dels grans és un 70% més extens que el dels petits.

A l'interior de cada quadrat de sòl no urbanitzable, en color gris es representa la superfície del sòl urbà i urbanitzable a cada àmbit territorial. En la columna es representa el percentatge de sòl no urbanitzable respecte a la superfície total del seu àmbit.

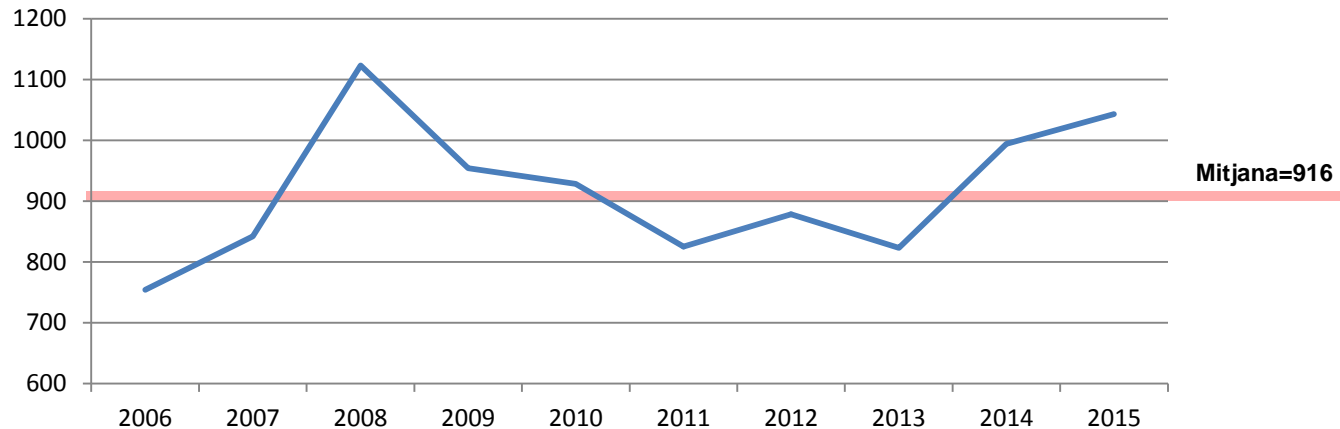

■ Evolució dels expedients tramitats en sòl no urbanitzable el darrer decenni (2006-2015)

Entre els anys 2006 i 2015, a Catalunya el nombre total d'expedients d'autoritzacions en sòl no urbanitzable oberts a les secretaries de les comissions d'urbanisme és de 9.164. Aquestes autoritzacions fan referència a peticions concretes de particulars per a implantar un nou ús o una edificació en una finca en sòl no urbanitzable.

Això comprèn tant els expedients que estan sotmesos a l'aprovació prèvia per part de la comissió d'urbanisme seguint la tramitació que assenyala l'article 48 de la llei d'urbanisme, de projectes d'habitatges o d'actuacions d'interès públic, com aquells en els quals la intervenció de la comissió d'urbanisme es limita a la emissió d'un informe, en el cas d'intervencions de rehabilitació, reconstrucció o canvi d'ús en masies que hagin estat prèviament incloses en el catàleg de masies i cases rurals, o de construccions agrícoles i ramaderes, segons el que estableix l'article 50 de la mateixa llei.

Nombre d'expedients oberts per any

Al llarg d'aquests deu anys, destaca el 2008 amb 1.123 expedients oberts, nombre que va disminuint fins l'any 2011 per situar-se al voltant dels 825 expedients anuals. L'any 2014 s'aprecia un increment important del nombre d'expedients, que passen dels 823 expedients de l'any 2013 als 994 de 2014, cosa que representa un increment de més del 21%. Aquesta tendència a l'alça es manté per al 2015 amb 1.043 expedients, un increment del 5% respecte l'any anterior, nombre només superat per l'activitat de l'any 2008.

Decenni 2006-2015

En els darrers 10 anys, entre 2006 i 2015 s'han obert 9.164 expedients.

Per àmbits territorials, un 28% de les peticions s'han fet a les Comarques Gironines i un 27% a l'àmbit de Ponent. A continuació, un 16% pertanyen a les Comarques Centrals i un 10% a l'Àmbit Metropolità de Barcelona.

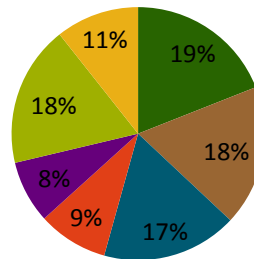
Al sud Terres de l'Ebre amb un 8% dels expedients oberts i el Camp de Tarragona amb el 6% encara estan per sobre del 5% d'expedients oberts a l'Alt Pirineu i Aran.

En el conjunt de Catalunya i al llarg de tot aquest temps això representa un expedient per cada 350 ha de superfície i per cada 329 ha de sòl no urbanitzable.

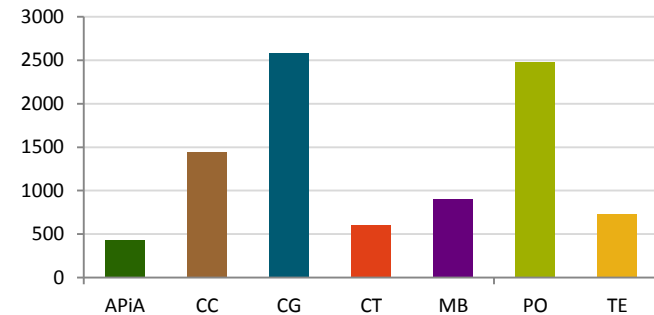
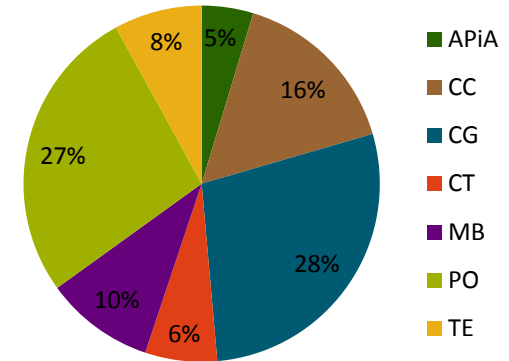
Si els distribuïssim uniformement en els 948 municipis de Catalunya correspondrien a una mica menys de 10 expedient per cada municipi, pràcticament un expedient a l'any.

Distribució del sòl no urbanitzable en els àmbits territorials

Distribució dels expedients en els àmbits territorials

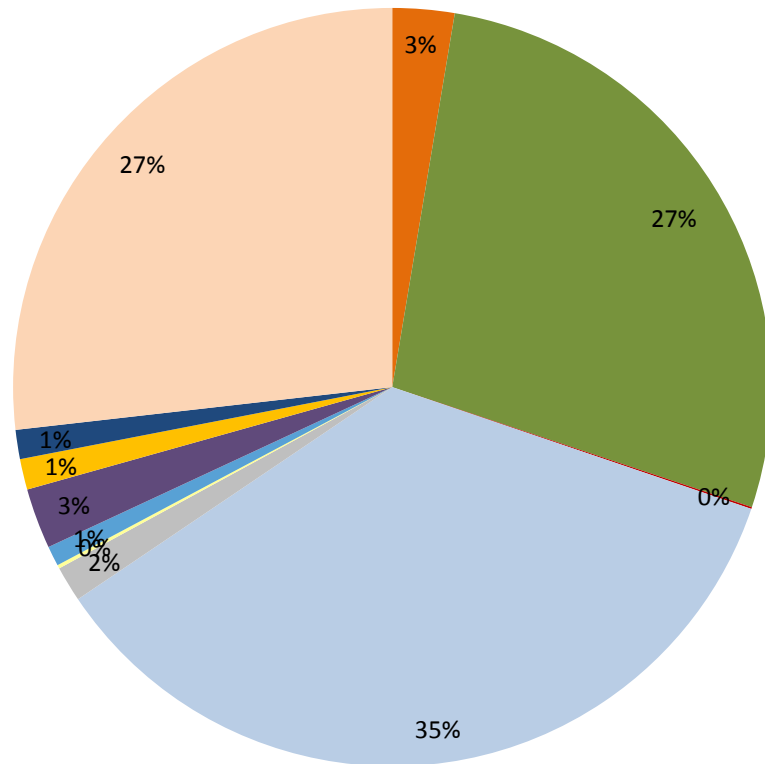
Nombre d'expedients tramitats

Superfície de l'àmbit territorial

■ Distribució per tipus d'expedient. Decenni 2006-2015

Els expedients d'autorització de llicència en sòl no urbanitzable es classifiquen en els següents tipus: tramitats d'acord amb l'article 44 del derogat reglament de gestió urbanística, habitatges vinculats amb activitats rústiques, rehabilitació de masies i cases rurals, activitats rústiques que superen els llinars establerts, actuacions específiques d'interès públic, ampliacions d'edificacions i activitats, estacions de carburants i altres serveis de carretera, explotació de recursos naturals, obertura de camins i actuacions que afectin a restes arqueològiques o aqüífers classificats.

Al llarg dels darrers deu anys i si analitzem el conjunt de Catalunya un 35% dels expedients responien a actuacions específiques d'interès públic, que comprenen instal·lacions esportives i de lleure, equipaments i serveis impropis del sòl urbà i xarxes de distribució.

A continuació el 27% feia referència a la rehabilitació de masies i cases rurals, i un 27% a activitats rústiques amb edificacions grans, que superen els llinars de 500 m² d'ocupació, 1000 m² construïts o bé 10 metres d'alçada.

- Activitats rústiques amb habitatge
- Activitats rústiques superació llinars
- Actuacions a restes arqueològics/aqüífer
- Actuacions específiques d'interès públic
- Ampliacions d'edificacions i activitats
- Autorització llicència art 44 RGU
- Estació de carburants i serveis crtra 48
- Explotació de recursos naturals
- Habitatges vinculats activ rústiques 48
- Obertura/ recuperació vies d'accés
- Reconstrucció/rehabilitació masies

■ Decenni 2006-2015. Quadre de dades

	APiA	CC	CG	CT	MB	PO	TE	Total general
Activitats rústiques amb habitatge	17	62	75	10	36	19	23	242
Activitats rústiques amb superació lindars	98	339	343	164	118	1275	182	2519
Actuacions a restes arqueològics/aqüífer		1	1			3	2	7
Actuacions específiques d'interès públic	195	508	701	247	388	894	306	3239
Ampliacions d'edificacions i activitats	5	20	41	12	17	27	17	139
Autorització llicència art 44 RGU	1	3	7	1	1		1	14
Estació de carburants i serveis crtra	5	8	18	12	10	19	6	78
Explotació de recursos naturals	7	23	78	9	11	85	23	236
Habitatges vinculats a activitat rústiques		11	8	10	8	30	53	120
Obertura o recuperació de vies d'accés	5	21	49	4	22	9	4	114
Reconstrucció o rehabilitació de masies	95	446	1262	132	295	110	116	2456
Total general	428	1442	2583	601	906	2471	733	9164

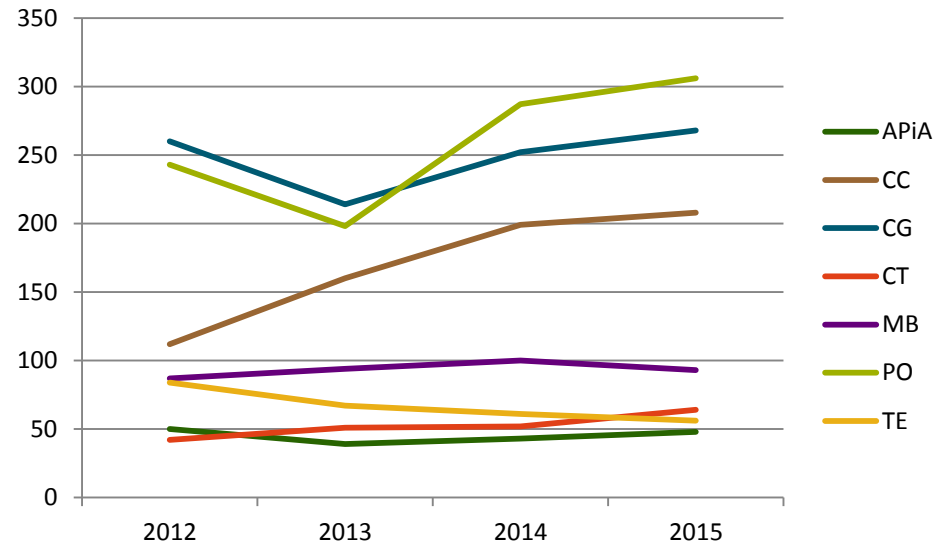
■ Evolució Quadrienni 2012-2015

Comparant la evolució del nombre de peticions en els diferents àmbits territorials s'observa que a partir de l'any 2013 va augmentant progressivament el nombre d'expedients, menys a l'Àmbit Metropolità de Barcelona i Terres de l'Ebre. El 2012 i 2013 on s'han obert més expedients de sòl no urbanitzable és a les Comarques Gironines, però a partir del 2014 és a l'àmbit de Ponent on se'n inicien més.

L'any 2015 l'àmbit de Ponent i el de Comarques Gironines són els que ha incrementat més el nombre d'expedients oberts, un 6,5% aproximadament, respecte el 2014. L'àmbit de Ponent és on s'han obert més expedients amb un total de 306 i ha continuat sent l'àmbit amb major demanda d'actuacions en sòl no urbanitzable seguint la tendència de l'any anterior.

L'Àmbit Metropolità de Barcelona, ha disminuït el nombre d'expedients, amb un total de 93 (7 menys que en el 2014) i Terres d'Ebre també (amb 5 expedients menys que l'any anterior) .

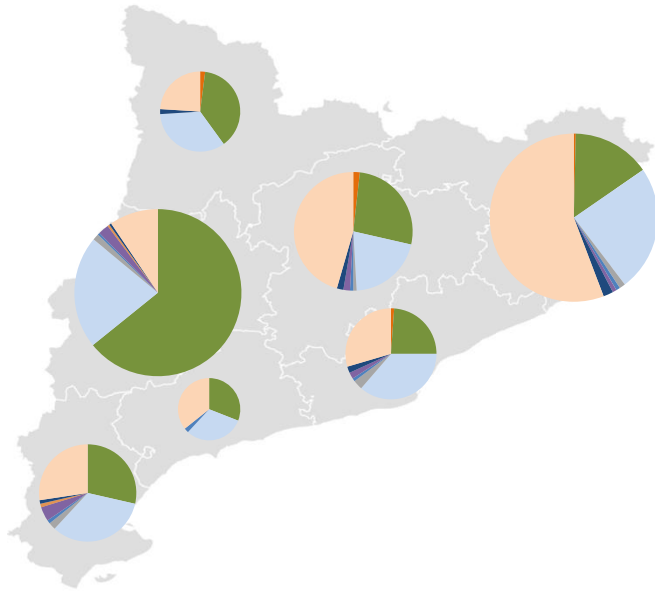
Els àmbits de l'Alt Pirineu i Aran i el Camp de Tarragona augmenten lleugerament respecte el 2014.

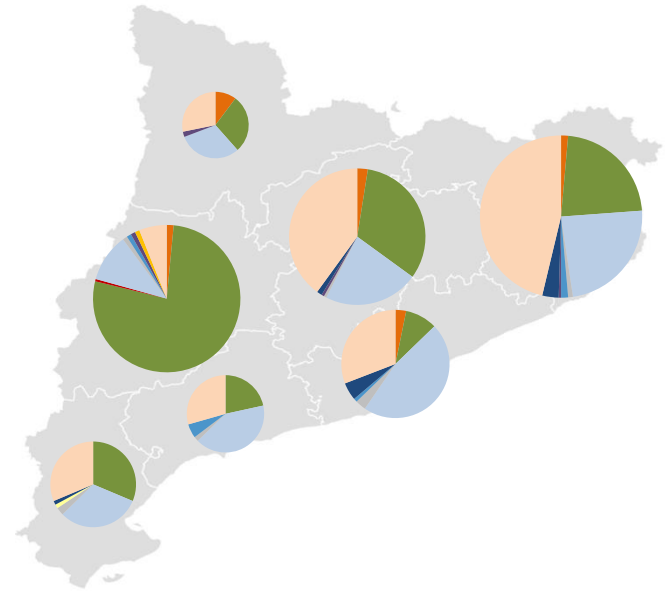
Distribució d'expedients per àmbit territorial 2015

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE 2015

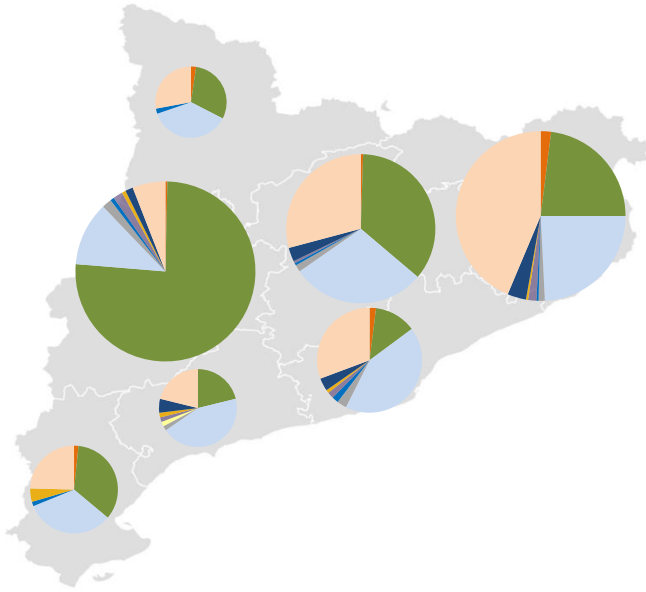
2012

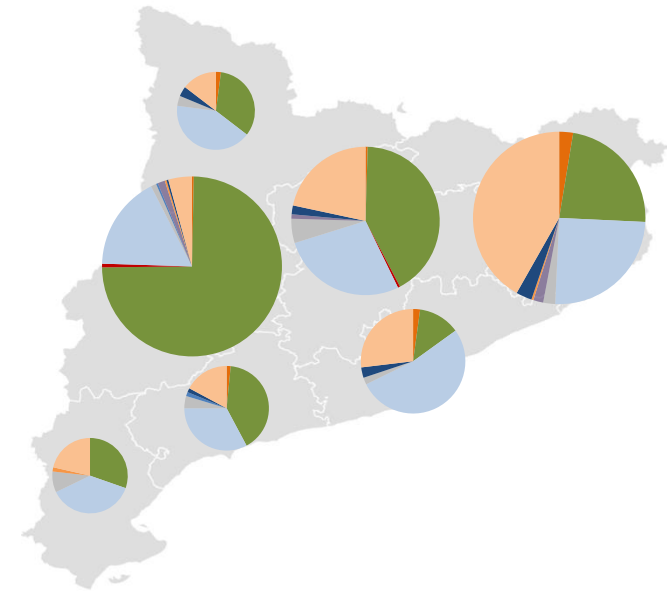
2013

2014

2015

■ Indicador de superfície de sòl per expedient

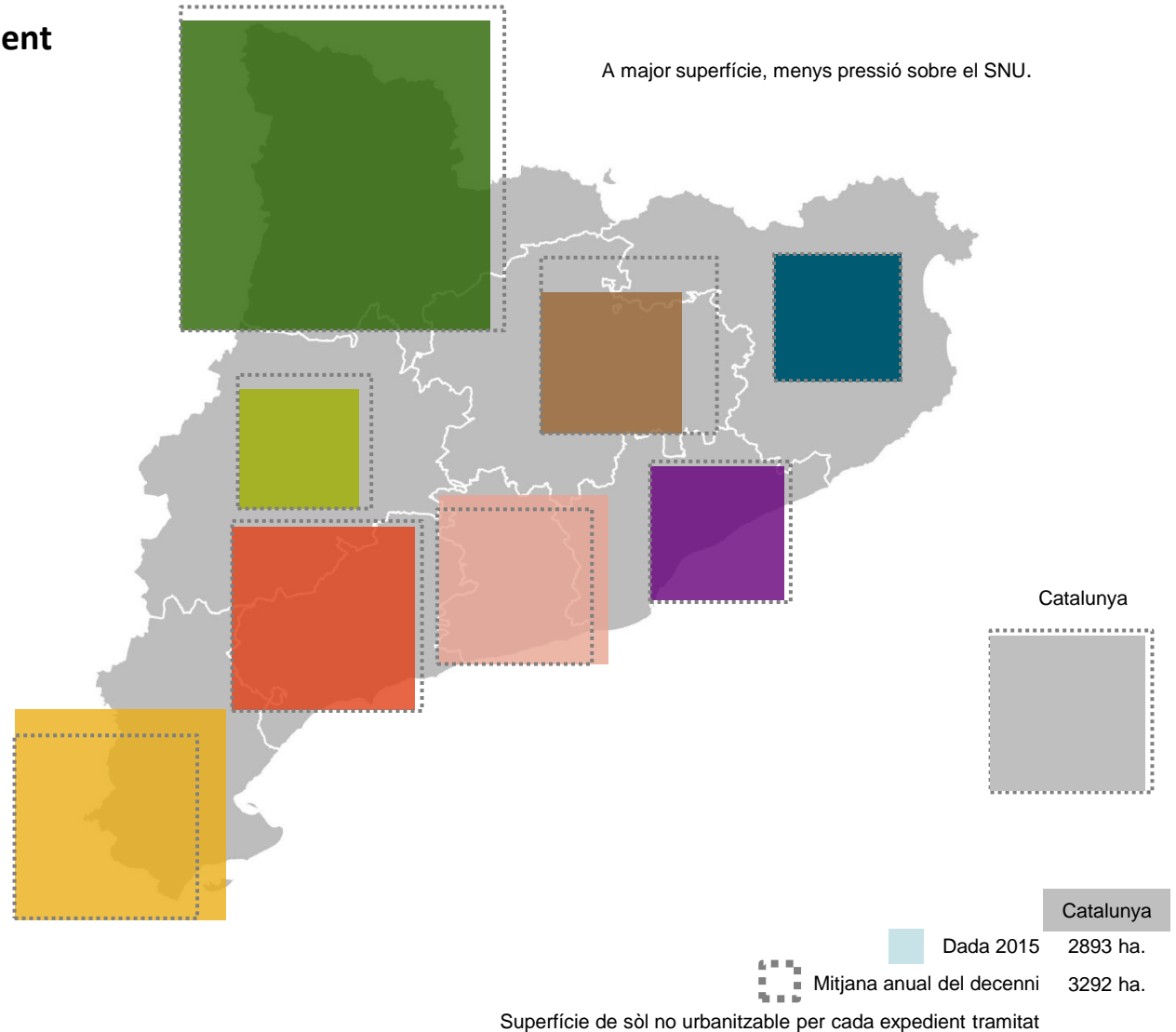
Com que no tots els àmbits funcionals tenen la mateixa dimensió, s'ha volgut analitzar la repercussió que sobre el territori representen les peticions tramitades.

Aquest indicador s'ha obtingut sobre la mitjana anual d'expedients dels darrers deu anys i sobre el nombre d'expedients de 2015, per evidenciar la tendència.

S'ha obtingut dividint la superfície de sòl no urbanitzable de l'àmbit d'estudi entre el nombre d'expedients oberts. Al conjunt de Catalunya resulta que s'ha tramitat un expedient per cada 2.893 hectàrees de sòl no urbanitzable l'any 2015 i la mitjana del decenni és un per cada 3.292 ha d'aquesta classe de sòl.

Els quadrats més grans –més superfície per cada expedient– indiquen una menor pressió d'edificació en el sòl no urbanitzable.

Destaca l'Alt Pirineu i Aran amb poca pressió sobre aquest sòl, amb una petició l'any 2015 per cada 11.938 ha, seguit de Terres de l'Ebre, amb una petició cada 5.732 ha, Camp de Tarragona amb 4.294 i el Penedès amb 3.588 ha. La pressió més gran és sobre Ponent amb una petició cada 1.777 ha de sòl no urbanitzable.

Any 2015

L'any 2015 s'han iniciat a les secretaries de les comissions d'urbanisme 1.043 expedients, dels quals 50 han estat cancel·lats o no han seguit la tramitació per improcedents. Així que la mostra estudiada és de 993 expedients.

En el conjunt de Catalunya això representa un expedient per cada 3.233 ha de superfície i per cada 3.038 ha de sòl no urbanitzable.

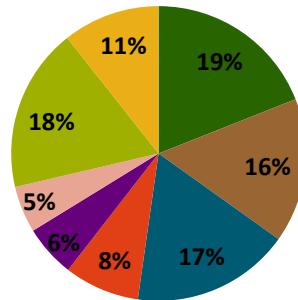
Si els distribuïssim uniformement en els municipis de Catalunya correspondrien a una mica més d'un expedient per cada municipi.

Per àmbits territorials, un 29% de les peticions s'han fet a Ponent i un 25% a les Comarques Gironines. A continuació, un 18% pertanyen a les Comarques Centrals i un 8% a l'Àmbit Metropolità de Barcelona.

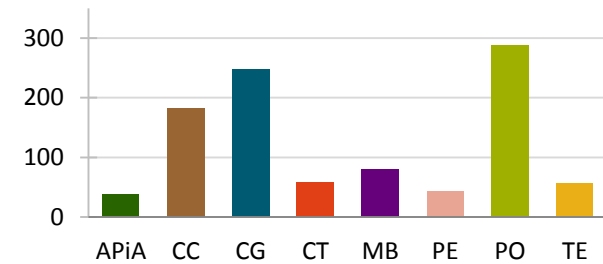
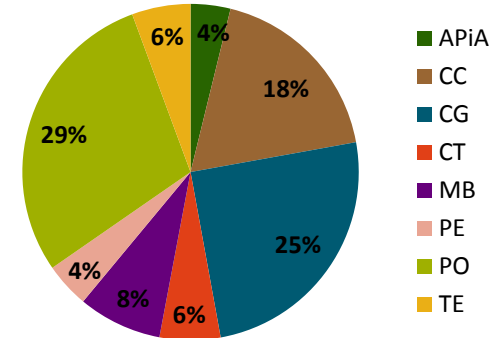
Les Terres de l'Ebre, Camp de Tarragona els hi correspon un 6% de les peticions cadascú i el Penedès i l'Alt Pirineu i Aran un 4% cadascú.

Distribució del sòl no urbanitzable en els àmbits territorials

Distribució dels expedients en els àmbits territorials

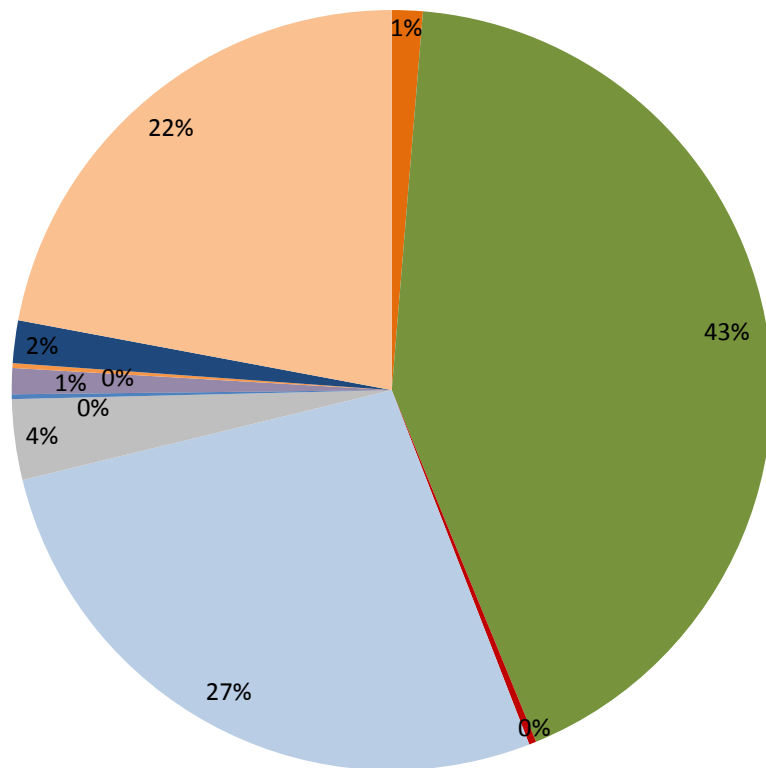
Nombre d'expedients tramitats

Superfície de l'àmbit territorial

■ Distribució per tipus d'expedient. Any 2015

L'any 2015, si el comparem amb la mitjana del decenni ha augmentat considerablement el nombre d'expedients d'activitats rústiques que superen els llandars, (500 m² d'ocupació, 1000 m² de sostre o 10 m d'alçada) que han estat un 41% de les sol·licituds mentre que la mitjana del decenni és del 27% dels expedients. A continuació les actuacions específiques d'interès públic, que comprenen instal·lacions esportives i de lleure, equipaments i serveis de difícil localització en el sòl urbà i xarxes de distribució representen un 27% dels expedients (abans un 35%) .

També disminueix el percentatge de peticions per a la rehabilitació de masies i cases rurals, que ha passat d'un 27 a un 21% l'any 2015.

- Activitats rústiques amb habitatge
- Activitats rústiques superació llandars
- Actuacions a restes arqueològics/aqüífer
- Actuacions específiques d'interès públic
- Ampliacions d'edificacions i activitats
- Estació de carburants i serveis crtra 48
- Explotació de recursos naturals
- Habitatges vinculats activ rústiques 48
- Obertura/ recuperació vies d'accés
- Reconstrucció/ rehabilit masies

■ Expedients tramitats en sòl no urbanitzable l'any 2015. Quadre de dades

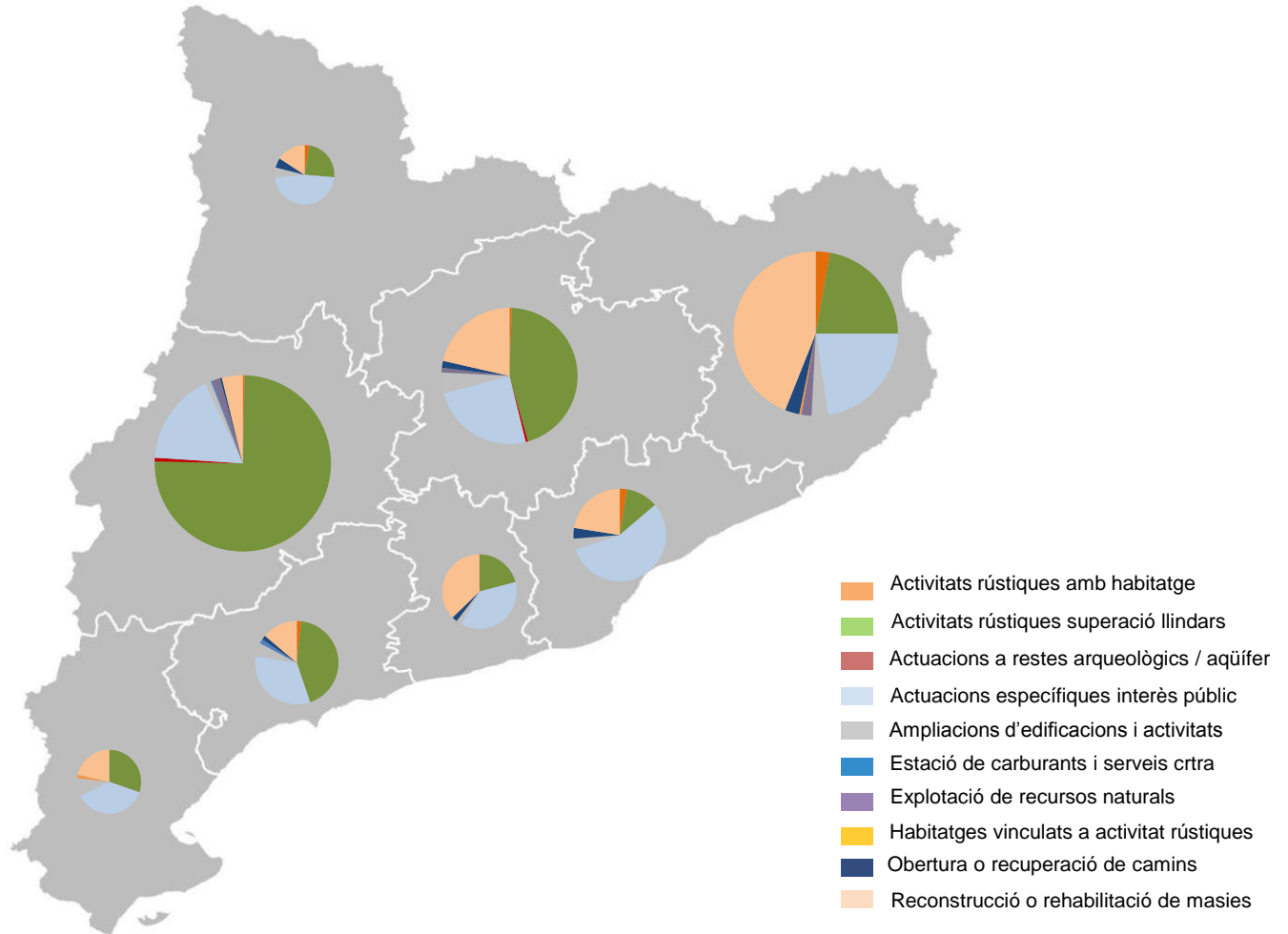
	APIA	CC	CG	CT	MB	PE	PO	TE	Total general
Activitats rústiques amb habitatge	1	1	7	1	2		1		13
Activitats rústiques superació llinars	9	82	55	25	9	9	216	17	422
Actuacions a restes arqueològics/aqüífer		1					2		3
Actuacions específiques d'interès públic	18	45	56	19	45	16	49	21	269
Ampliacions d'edificacions i activitats	2	9	8	3	3	1	3	5	34
Estació de carburants i serveis de crtra				1			1		2
Explotació de recursos naturals		2	5				4		11
Habitatges vinculats a activitat rústiques			1					1	2
Obertura o recuperació de camins	2	3	7	1	3	1	1		18
Reconstrucció o rehabilitació de masies	6	39	109	8	18	16	11	12	219
Total general	38	182	248	58	80	43	288	56	993

■ Distribució per tipus d'expedient. 2015

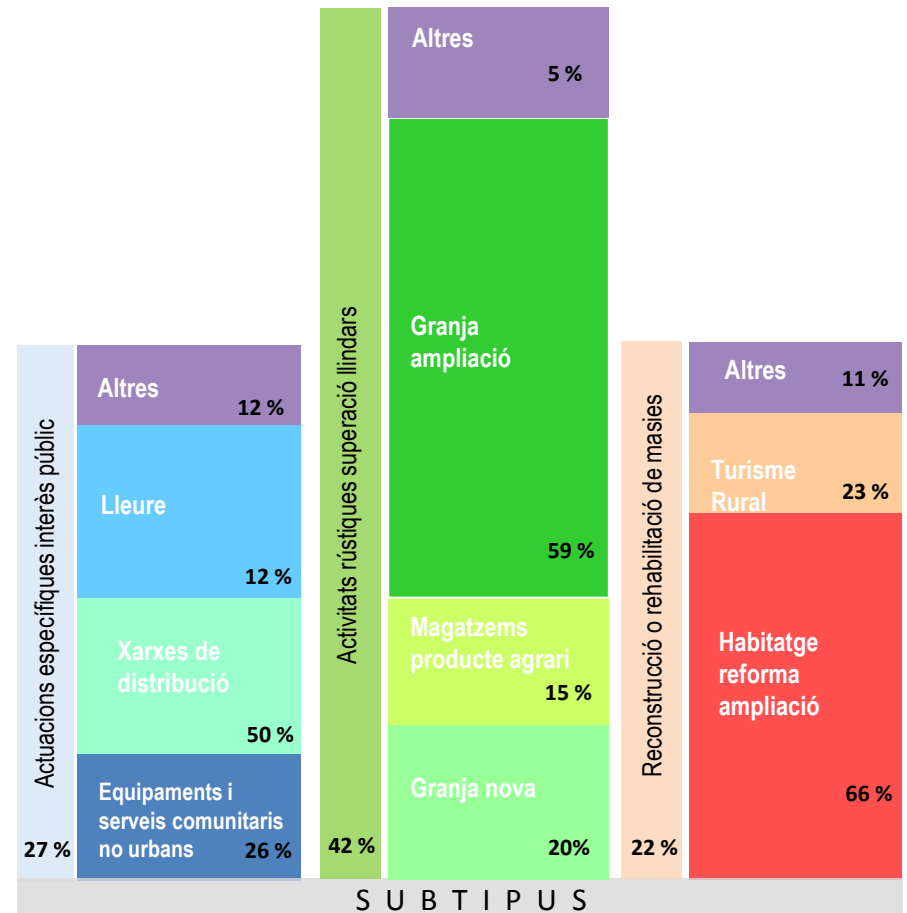
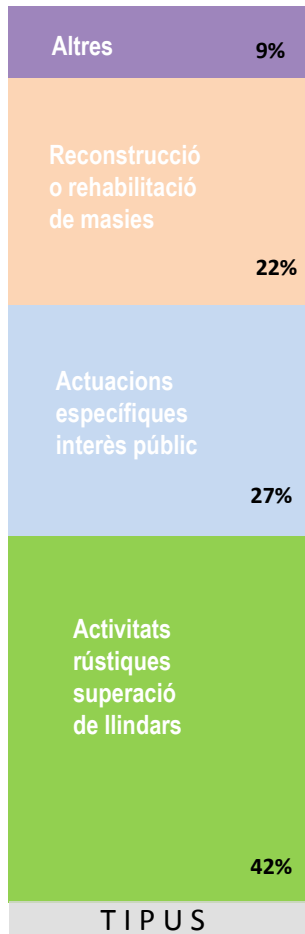
La diagonal que conformen els territoris de les Comarques Gironines, les Centrals i Ponent concentren un nombre molt important d'expedients.

De ponent a llevant disminueixen els nombre d'expedients d'activitats rústiques que superen els llindars a mesura que augmenten les rehabilitacions de masies i cases rurals.

En els altres àmbits territorials són majoritaris els expedients d'actuacions d'interès públic, a excepció del Camp de Tarragona que és lleugerament superior el nombre d'expedients d'activitats rústiques que superen els llindars.

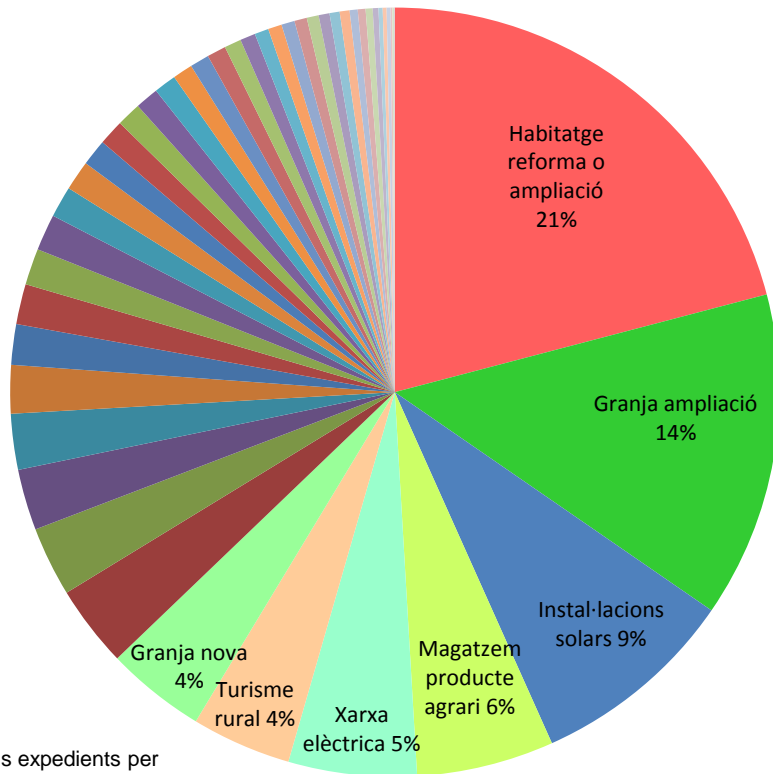

■ Representació gràfica dels expedients tramitats a l'any 2015, tipus i subtipus

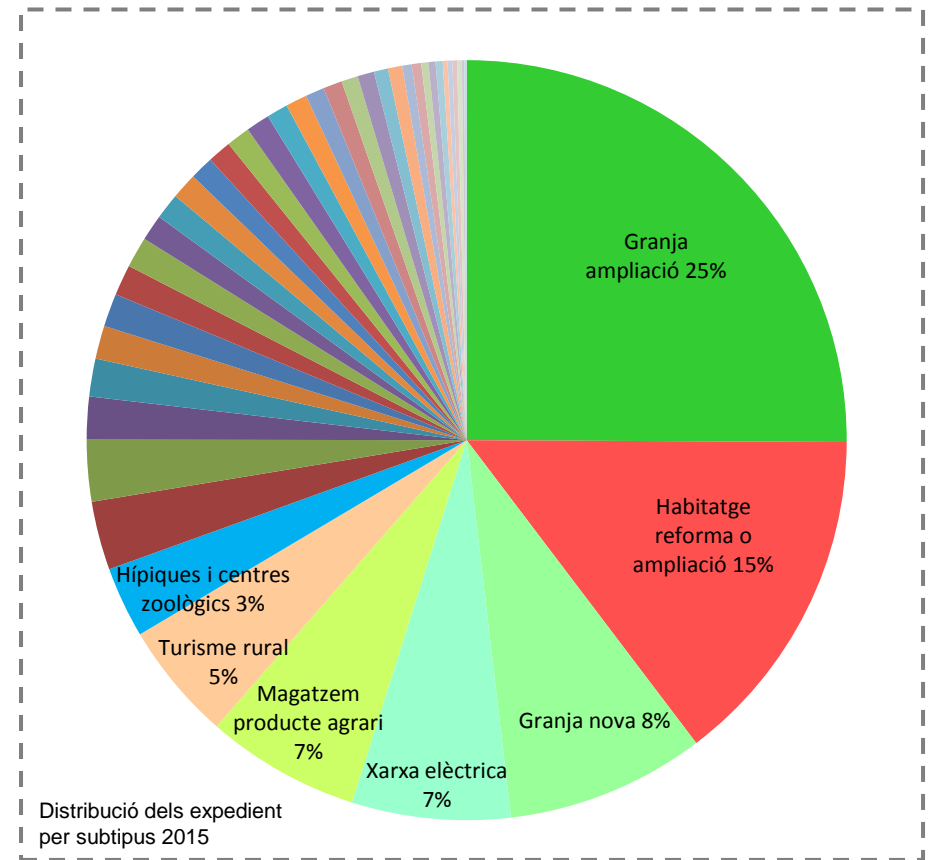

■ Distribució dels expedient per subtipus

En un esforç per conèixer les dinàmiques edificatòries les sol·licituds existents s'han classificat per matèries més concretes, resultant l'any 2015 que el major percentatge d'expedients corresponen a ampliacions de granges existents amb 249 expedients, seguit de reformes i ampliacions d'habitatges, amb 145. A continuació les granges noves amb 84 peticions i seguit per les de xarxa elèctrica amb 67 i magatzem de producte agrari amb 65. S'han rebut 50 de turisme rural i 30 de hípiques i altres centres zoològics.

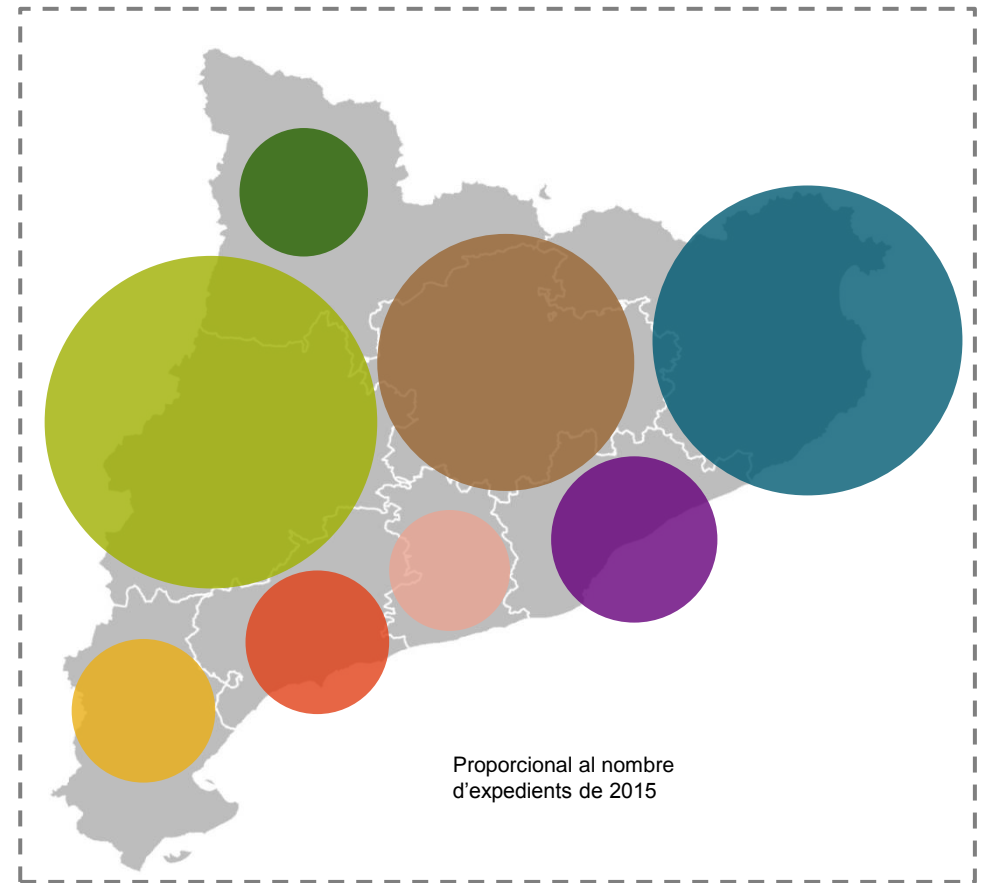
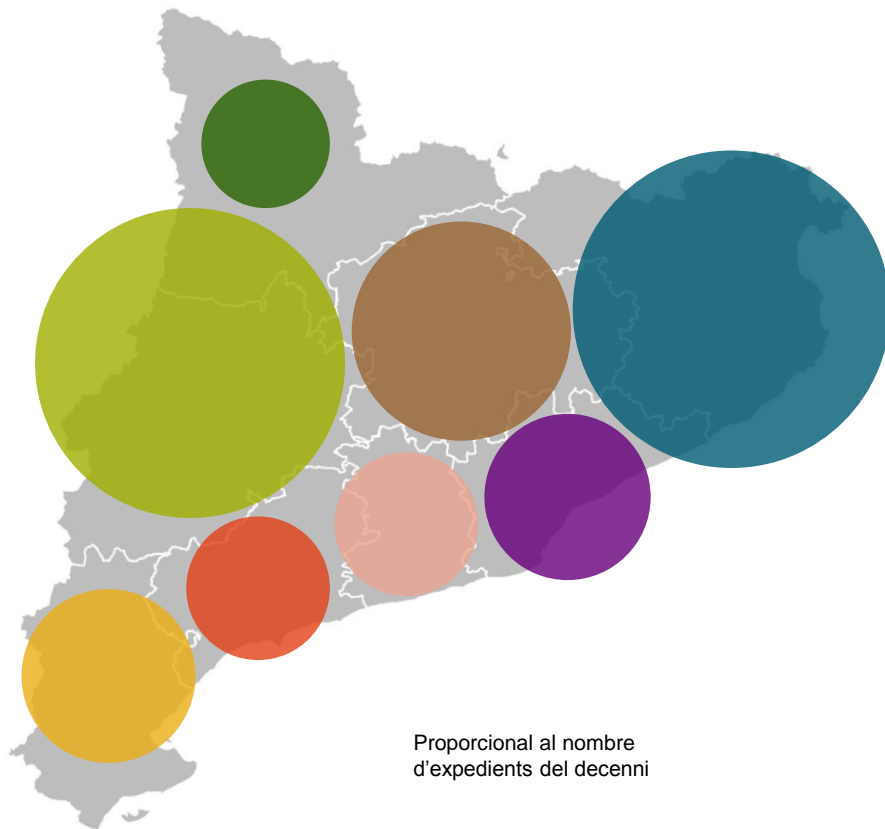
Distribució dels expedients per subtipus decenni 2006-2015

Distribució dels expedient per subtipus 2015

■ Evolució del nombre d'expedients

En relació amb els darrers deu anys, el 2015 es manifesta una dinàmica creixent en el nombre d'expedients, respecte a la mitjana dels anys anteriors, que es concentra sobretot a la diagonal de Catalunya que conformen les Comarques Gironines, les Centrals i les Terres de Ponent.

■ Nombre d'expedients per municipi

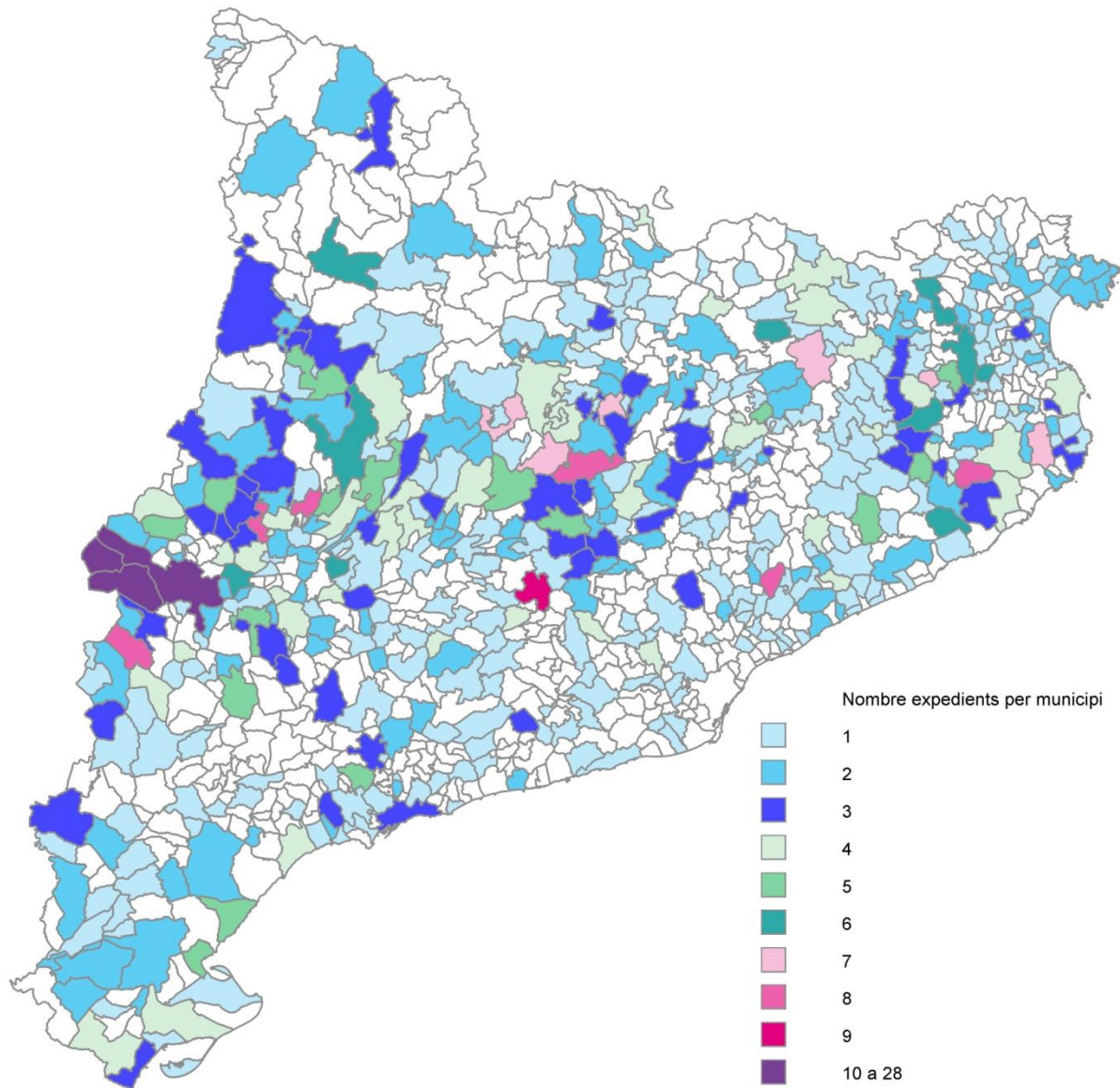
Durant l'any 2015, 463 municipis el que suposa un 49% del total de municipis de Catalunya, han tramitat peticions en sòl no urbanitzable.

La gran majoria, 227, només ha tramitat una sol·licitud, però 102 n'han tramitat dos i 51 municipis n'han tramitat 3.

Els que més n'han tramitat són Alcarràs amb 28, Lleida i Gimènells i el Pla de la Font amb 14 peticions cadascun, seguits de Òdena amb 9, i amb 8 peticions cadascú: Aitona, Cassà de la Selva, Montgai, Navàs, Les Franqueses del Vallès i Vallfogona de Balaguer.

Cardona, Casserres, Olius, Camós, la Vall d'en Bas i Forallac n'han tramitat 7.

10 municipis n'han tramitat 6, 16 n'han tramitat 5 i 41 municipis n'han tramitat 4.

Municipis sense tramitacions en sòl no urbanitzable. Decenni 2006-2015

En el darrer decenni **68 municipis no han tramitat cap expedient** davant les comissions d'urbanisme relatiu a peticions en sòl no urbanitzable.

En superfície acumulen 78.391,50 ha, que representa un 2,6% de la superfície de Catalunya.

En aquesta relació l'Àrea Metropolitana de Barcelona és la que participa amb més municipis, 21 que representen un 15% de la superfície acumulada.

La superfície més gran sense tràmits està a l'Alt Pirineu i Aran, que amb dotze municipis concentra el 36% d'aquesta superfície.

El Camp de Tarragona amb tretze municipis representa un 24% i el Penedès, amb sis municipis, un 4%.

El gràfic inferior representa la superfície dels municipis que no han fet cap tramitació.

